

2014-09-15

M 2014-000677

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Älgö 56:5, Ekholmsvägen 61 A

Ansökan om strandskyddsdispens för kollektorslang för värmepumpsanläggning på havsbotten

Förslag till beslut

1. Dispens från strandskyddsbestämmelserna ges för kollektorslang för värmepumpsanläggning på havsbotten.
2. Området dispensen ges för är markerat på bilaga 1 till tjänsteskrivelsen. Kollektorslangens yta på havsbotten är 0,78 m².
3. Följande villkor ska uppfyllas:
  - Arbete i vatten ska ske i en sammanhängande tidsperiod och får inte utföras under perioden 1 april – 31 augusti.
  - Innan arbetena påbörjas ska lämplig flytläns med nedhängande geotextil som sluter tätt mot botten sättas upp runt arbetsområdet för att förhindra spridning av grumlande sediment. Länsen får tas bort först när grumligheten har lagt sig.
  - Förekomst av värmepumpsanläggning på botten ska framgå av skyltning från såväl sjösidan som landsidan. Av skylten ska framgå vem som är ägare till anläggningen (namn och telefonnummer) samt att det råder ankringsförbud och fiskeförbud i området där kollektorn ligger. Vidare ska en karta visa kollektorns placering.
  - Kollektorslangen ska läggas på frostfritt djup samt vara väl förankrad i botten.
  - Vid anslutning mellan vatten och land ska slangen grävas ner till frostfritt djup för att minimera risken för påverkan vid islossning och isbildning.
  - Innan värmepumpsanläggningen tas i bruk ska kollektorn täthetsprovas. Täthetsprovning ska också ske sedan reparation har genomförts.
  - Värmepumpsanläggningen ska inrättas, kontrolleras och skötas så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår.
  - Anläggningen ska vara försedd med larmfunktion för kontroll av läckage genom montering av lågtrycksvakt. Anläggningen ska utföras på ett sådant sätt att max 5 liter köldbärarvätska kan läcka ut vid ett läckage. Anläggningen ska utformas så att den automatiskt stängs av vid läckage från kollektorkretsen.
  - Om läckage eller annat fel uppstår på anläggningen ska fastighetsägaren vidta åtgärder så att felet avhjälpas och eventuellt sanering utförs. Vid läckage och sanering ska miljö- och stadsbyggnadsnämnden kontaktas.

Granskad av: Maria Lundin och Petra Norman

Lagstöd

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap 1, 3 § och 7 kap 18b § miljöbalken och med hänvisning till 7 kap, 18c § punkt 3 miljöbalken och 17 § i förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. I beslutet har miljöbalken 2 kap 1, 3, 4 och 7 § beaktats.

Information till beslutet

Den sökande ska informera miljöenheten när åtgärden är utförd.

Beslutet om dispens upphör att gälla om den åtgärd som avses med dispensen inte har påbörjats inom två år eller avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Skriftligt godkännande från markägaren bör inhämtas innan någon åtgärd utförs.

Den sökande ska kontakta länsstyrelsen för en bedömning om åtgärden är en anmälningspliktig vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken.

Länsstyrelsen har möjlighet att överpröva beslutet om dispens. Det ska göras inom tre veckor efter det att länsstyrelsen har tagit emot dispensbeslutet. Beslutet skickas vid samma tidpunkt till sökanden och länsstyrelsen.

Beslut om att ge dispens får överklagas av den sökande och av ideella föreningar. Den sökande bör avvakta med att genomföra åtgärden tills tiden för överprövning och överklagande har gått ut. Överklagandehänvisning bifogas när beslutet skickas till den sökande.

Sammanfattning

Strandskyddsdispens söks för en kollektorslang för en värmepumpsanläggning på havsbotten. Särskilda skäl finns enligt 7 kap 18c § punkt 3 då anläggningen för sin funktion måste ligga i vattnet. Anläggningen tar upp en yta på 0,78 m² på havsbotten och kollektorvätskan är 171 liter 33-procentig etanol. Åtgärden bedöms inte leda till en väsentlig förändring av livsvillkoren för växt- och djurliv eller helt avhålla allmänheten från att beträda området. Åtgärden som dispensen avser bedöms därför vara förenlig med strandskyddets syften. Dispens från strandskyddsbestämmelserna bör därför ges.

Ärendet

Dispens från strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap miljöbalken söks för kollektorslang för värmepumpsanläggning på havsbotten. Ansökan inkom till nämnden den 25 april 2014.

Anläggningen är en värmepump av modell Nibe 1155, där kollektorslangen sänks ner med hjälp av ballastfyllning på fem meters djup och fem meter ut i vattnet från strandlinjen. Kollektorslangen förblir ihoprullad och tar upp en bottenyta på 0,78 m². Från huset grävs en slang ner på cirka 1 meters djup. För att undvika skador från isen är den även nedgrävd i strandlinjen.

Kollektorvätskan har en total volym på 171 liter 33-procentig etanol. Vid ett eventuellt slangbrott i kollektorslangen slår värmepumpen automatisk av och beräknat läckage begränsas till cirka 5 liter utblandat kollektorvätska, vilket ger ett läckage på cirka 1,5 liter etanol. Flödesmängden är 0,5 liter per sekund. Köldmedium i den interna kretsen, som aldrig kommer utanför huset är R407C, mängd 2,2 kg. Värmepumpens effekt är cirka 10-12 kW.

Fastigheten ligger vid Alfredsroviken och omfattas av detaljplan Älgö DP 471. Fastighetens läge framgår av bilaga 2 till tjänsteskrivelsen. Vattnet utanför fastigheten där kollektorslangen ska anläggas utgörs av fastigheten Älgö 4:1, som ägs av Älgö Invest AB och Älgö intressenter AB vars tillstånd krävs för åtgärder i vattnet.

Området är i detaljplanen betecknad som W - öppet vattenområde. Åtgärden bedöms inte strida mot syftet med planen. Strandskyddet är upphävt på land men gäller 100 meter i vattenområdet. Området omfattas av riksintresse kust och skärgård samt farled enligt kapitel 3 och 4 i miljöbalken. Området omfattas inte av andra områdesskydd enligt 7 kap miljöbalken.

Enligt Nacka kommuns riktlinjer för byggande av bryggor och andra anordningar i vatten, antagna av miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 11 november 2009, reviderade den 20 mars 2013 § 94, nekas strandskyddsdispens i regel för anläggande av kollektorslang i insjöar. Detta på grund av negativ påverkan på växt- och djurlivet och svårigheter att ankra och underhålla sjön. Dispens har däremot beviljats för kollektorslangar i havet.

Enligt 17 § i förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är det anmälningspliktigt att inrätta en värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten. Anmälan anses vara uppfylld och hanteras/samordnas med ansökan om strandskyddsdispens.

Förslaget till beslut har kommunicerats med den sökande den 15 september 2014. Den sökande har inga synpunkter.

Skäl till beslut

För att få strandskyddsdispens krävs att åtgärden inte strider mot strandskyddets syften och att s.k. särskilda skäl finns. Strandskyddets syften är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtliv. Särskilda skäl är t.ex. att området redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften, eller att området måste tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse. Vid en prövning av strandskyddsdispens ska en avvägning göras mellan strandskyddsintresset och den enskildes intresse att ta området i anspråk.

Särskilt skäl enligt miljöbalken

Särskilda skäl finns enligt 7 kap 18c § punkt 3. Kollektorslangen tar upp värme från havet för uppvärmning av bostadshuset. Anläggningen måste för sin funktion ligga i vattnet och behovet kan inte tillgodoses utanför området.

Påverkan på strandskyddets syften

Vattenområdet där kollektorslangen ska placeras är utpekad som mycket till extremt skyddade bottenar på 3 – 6 meters djup utanför Baggenstaket enligt Nacka kommuns marinbiologiska undersökning och naturvärdesbedömning.

En kollektorslang för en värmepumpsanläggning på havsbotten för ett enskilt hushåll torde inte leda till en väsentlig försämring av livsvillkoren för växt- och djurliv eller helt avhålla allmänheten från att beträda området.

Anläggningen tar upp en minimal yta på havsbotten, 0,78 m². Slangen grävs ner på cirka 1 meters djup från huset till anläggningen på havsbotten för att undvika skador från isen. Vid ett eventuellt läckage begränsas utsläppet av kollektorvätska till cirka 5 liter. Köldmediet används i den interna kretsen i huset och innebär därför ingen risk att hamna i vattnet.

I en radie runt anläggningen ska det råda ankringsförbud och fiskeförbud. I och med att anläggningen är så pass liten bedöms allmänhetens tillträde till platsen inte avsevärt begränsas. Anläggningen hindrar inte allmänheten från att vistas i vattenområdet med till exempel kanot, eller med båt som inte ankras.

En inskränkning i enskilds rätt får enligt 7 kap 26 § miljöbalken inte gå längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet tillgodoses. En avvägning i detta fall är att det enskilda intresset väger tyngre än det allmänna intresset för strandskydd i och med att den negativa påverkan på växt- och djurliv samt allmänhetens tillträde till området bedöms som liten.

Med de till beslutet fattade villkoren bedöms åtgärden ha en minimal negativ påverkan på växt- och djurliv samt områdets värde för friluftsliv. Åtgärden som dispensen avser bedöms därför vara förenlig med strandskyddets syften. Dispens från strandskyddsbestämmelserna bör därför ges.

Miljöenheten

Jessica Peters
Miljöinspektör

Bilagor:

1. Situationsplan
2. Fastighetens läge

Hur man överklagar detta beslut

Detta beslut överklagas hos länsstyrelsen. Överklagandet ska vara undertecknat och lämnas eller skickas till miljöenheten i Nacka kommun. För att överklagandet ska kunna prövas måste handlingarna komma till miljöenheten tillhanda senast fem veckor från den dag då ni fick del av beslutet.

Har ert överklagande kommit i rätt tid skickas handlingar vidare till länsstyrelsen, om inte miljöenheten själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

I överklagandet ska anges vilket beslut ni överklagar, varför ni anser att beslutet är oriktigt samt vilken ändring ni önskar. Namn, personnummer, postadress, telefonnummer och ärendenummer M 2014-000677 bör stå angivet på skrivelsen.

Om något är oklart vänd er till miljöenheten telefon 08-718 80 00.

Postadress: Nacka kommun, miljöenheten, 131 81 Nacka.

Mejladress: miljoenheten@nacka.se